

JANUARI

*De maand januari is geschreven door
S. van Meggelen, predikante te Breda*

1 JANUARI Nieuwjaarsdag

1 Koningen 1:1-4

Lied 1008:1

'... kon hij het niet meer warm krijgen.'

(vs. 1b)

We zullen vandaag velen met een handdruk 'gelukkig nieuwjaar' wensen. Even voelbaar contact, wanneer de hand van de ander in die van ons ligt. Misschien een omhelzing van mensen die dicht bij ons staan. De oude koning David heeft behoefte aan contact, aanraking. Zijn verouderde lichaam is met geen lading dekens meer warm te krijgen. Hij heeft de warmte van een ander menselijk lijf nodig. Abisag wordt gevonden. Zij is geen verpleegkundige of mantelzorger. Zij is er niet om de koning aan zijn gerief te helpen, maar zij mag met haar lichaam de oude koning tederheid bewijzen. Lekker dicht tegen hem aan. Wat het nieuwe jaar ons brengt, weten we vandaag nog niet. Maar God wil ons aanraken met zijn tederheid en geeft mensen op onze weg om naast ons te leven. We mogen elkaar onze genegenheid laten blijken met een aanraking, een liefdevol gebaar. Geen mens is immers een eiland.

2 JANUARI dinsdag

1 Koningen 1:5-14

Lied 1008:2

*'Zijn vader viel hem toch nooit lastig met vragen
over zijn doen en laten.'* (vs. 6a)

Koning David is de regie over zijn gezin kwijt. Hij is oud en der dagen zat, en hij bemoeit zich niet langer met het gedrag van zijn kinderen. Zoon Adonia ziet zijn kans schoon. Hij eist het koningschap voor zichzelf op. Een knappe prins ligt goed bij het volk. Hij weet zich ook van de steun van enkele prominenten te verzekeren. Als ouder is het belangrijk de weg van je kind te volgen. Dat daarbij af en toe een kritische noot te kraken valt, is niet te vermijden. Hemelen we onze kinderen op? Of houden we ze met beide benen op de grond? Durven we er iets van te zeggen, als we mensen om ons heen zien ontsporen? Het is natuurlijk de toon die de muziek maakt. Maar elkaar eens vragen stellen over waar we mee bezig zijn, kan geen kwaad.

*'Van u wil men horen wie er na u op uw troon
zal zitten.'* (vs. 20b)

Duidelijkheid scheppen, dat is wat David nu moet doen. In dit gedeelte ontmoeten we de profeet Natan – hij had David eens Gods oordeel aangezegd vanwege diens overspel met Batseba. Maar toen er na de dood van het eerste kind uit deze relatie opnieuw een zoon, genaamd Salomo, geboren werd, gaf Natan hem de naam Jedidja. Dat betekent 'lieveling van de Heer'. David lijkt ook aan Batseba beloofd te hebben dat Salomo hem zal opvolgen. Hier vinden we de koningin en de profeet beiden rondom Davids bed. Ze doen een dringend beroep op hem: 'Schep duidelijkheid: wie moet je opvolger worden? De prins die zich met een eigen kring van vertrouwelingen omgeeft of de zoon die toch de lieveling van de Heer is?' Staan wij open voor het advies van anderen? Geve God het ons in lastige omstandigheden de raad van anderen te wegen en te doen wat nodig is.

'Moge de HEER Salomo terzijde staan ...'

(vs. 37a)

David handelt. Hij doet wat nodig is en geeft de opdracht zijn zoon Salomo tot koning te zalven. Daarbij laat hij nadrukkelijk weten dat dit bij de Gichonbron moet gebeuren en aldus geschiedt. De Gichonbron is de enige natuurlijke levensader voor de stad Jeruzalem. Voor de toekomst is een stad, en een mens, afhankelijk van stromend water. Stilstaand water is de dood in de pot, maar stromend water geeft leven en vreugde. De 'koning naar Gods hart' moet dicht bij de bron blijven. En daar komt het voor iedere gelovige op aan. Om niet op eigen houtje te zoeken naar de bestemming van je bestaan, maar je te laten voeden, je te laten inspireren door bronnen van leven. Als een boom geplant aan stromend water draag je veel vrucht. In de stad Jeruzalem is de vreugde compleet. De jubelkreten om dit nieuwe begin doen zelfs de aarde beven.

'Hij ging naar het heiligdom en greep de horens van het altaar vast.' (vs. 50b)

Het gejuich om de zalving van Salomo bereikt Adonia. Hij heeft gegokt en verloren. Zijn machtsgreep is mislukt. Zijn wereld stort in. Meteen voelt hij ook de dreiging. De nieuwe koning zou het hem wel eens betaald kunnen zetten. Adonia zoekt asiel. Hij grijpt de horens van het altaar in het heiligdom. Het altaar van God is een vrijplaats. Daar mag niemand je naar het leven staan. Daar ga je vrijuit. Daar geniet je Gods bescherming. 'Het heil dat uw altaar omgeeft beschermt en koestert al wat leeft.' (Psalm 84:2) Een veilige plek bij God, zelfs als je dat niet verdient. Onze God is een God van nieuwe kansen. Hij pint je niet vast op je verleden. Bij Hem mag je opnieuw beginnen. Salomo gunt zijn halfbroer ook een tweede kans. Zijn misstap wordt hem voorlopig vergeven. Maar hij moet wel laten zien dat hij deze tweede kans waard is.

'En er is nog iets ...' (vs. 5a)

Op zijn sterfbed spreekt David zijn laatste woorden. Had hij het nu maar bij die beloftevolle woorden aan Salomo gelaten! 'Als je je houdt aan Gods voorschriften, zal het jou en je nakomelingen wel gaan.' David wijst zijn zoon op de trouw van God in het leven van wie Hem trouw zijn. Maar dan, hoe triest, horen we hem zeggen: 'Er is nog iets ...' David zint op wraak op enkelen van zijn dienaars die hij iets te verwijten heeft. Salomo moet die wraak ten uitvoer brengen. Zo eindigt Davids leven minder majesteitelijk dan je zou verwachten. Zelf heeft hij menigmaal Gods vergeving ervaren. Waarom gaat hij nu heen in wrok? Waarom laat hij de nieuwe koning de heilloze weg van vergelding inslaan? Geïnspireerd door de zoon van David, Jezus, wijst Paulus een betere weg: 'Neem geen wraak, geliefde broeders en zusters, maar laat God uw wreker zijn'.

'... ik zal bij de koning voor u pleiten.' (vs. 18)

Het zijn geen fijne bijbelgedeelten die we de komende dagen lezen. Gekonkel om macht. Moord en doodslag. Adonia kreeg een tweede kans, maar gaat toch weer de fout in. Vragen om de hand van de dienaars van zijn vader, is vragen om moeilijkheden. Of Batseba een goed woordje voor hem wil doen? Ze lijkt Adonia welgezind te zijn en pleit voor hem bij de koning. Maar we moeten ons niet vergissen, ze weet heel goed dat ze daarmee zijn doodvonnis tekent. Binnen gezinnen speelt een grote loyaliteit. Batseba zal niet toelaten dat iemand de macht van haar zoon in gevaar brengt. Ze doet wat zij nodig acht en bezegelt het lot van Adonia. We kunnen nauwelijks evangelie in zulke bijbelgedeelten ontdekken. Maar door het menselijk machtsspel heen werkt God aan zijn toekomst. Hij buigt het kwaad om tot recht. Salomo, de vorst van vrede, komt stevig in het zadel.

8

JANUARI maandag

1 Koningen 2:26-35

Lied 994:3

'Moge hun bloed gewroken worden ...' (vs. 33a)

In ons land werd in 1860 de laatste doodstraf voltrokken aan een jongeman die zijn schoonmoeder had vermoord. In veel landen wordt de doodstraf nog altijd uitgevoerd. Wij vinden deze manier van vergelden barbaars. In de tijd van de Bijbel was het normaal. Joab probeert zijn lot te ontkomen door net als Adonia, wiens kant hij gekozen had, de horens van het altaar vast te grijpen. Maar zijn gratieverzoek wordt niet ingewilligd. Hij ontloopt zijn straf niet. Met voorbedachten rade heeft hij twee collega's omgebracht. In de tempel wordt zijn lot bezegeld. Het enige barmhartige dat je nog uit dit bijbelgedeelte kunt halen, is dat zijn lichaam wordt vrijgegeven om in het familiegraf te worden bijgezet. Ook een moordenaar heeft familie die haar dode wil eren en een plek nodig heeft om te rouwen. Families van gedetineerden, we zouden vandaag voor hen kunnen bidden. Zij lijden evenzeer als het slachtoffer.

'... u mag de stad niet verlaten ...' (vs. 36b)

Nog een afrekening en dan gaan we gelukkig andere geluiden over Salomo horen. Simi krijgt, na zijn misdaden tijdens Davids regime, een kans om het leven te behouden. Dan moet hij wel in de stad blijven. Jeruzalem als vrijplaats, als vredesoord. Daar leef je onder de genade van de Eeuwige. Waarom besluit hij na drie jaar toch de stad te verlaten? Hoopt hij op verjaring? Verwacht hij dat Salomo het niet zo nauw zal nemen met zijn woord? Simi plaatst zichzelf buiten de genade en ondergaat zijn vreselijk lot. Uit gemakzucht of welbewust kunnen ook wij de goedheid van de Heer aan ons voorbij laten gaan. We plaatsen ons buiten de lichtkring van Gods liefde. Goddank mogen wij te allen tijde een beroep doen op Jezus, die buiten de stad stierf. Daar onderging Hij het oordeel opdat wij zouden leven. Hij is onze vrede, waar wij ook gaan of staan.

'Schenk uw dienaar een opmerkzame geest ...'

(vs. 9a)

Als je iets mocht kiezen, wat zou je dan graag willen hebben? Kinderen vragen misschien om een snoepje of een computerspel, volwassenen om gezondheid, ouderen om nog een generatie te mogen meemaken of een sterven zonder pijn en benauwdheid. De vrome koning Salomo – zo ontmoeten we hem vandaag – vraagt God om een opmerkzame geest. Letterlijk staat er: 'een luisterend hart'. Dat is bijzonder. Niet vragen om een lang leven of voorspoed en geluk, maar om hetgeen je nodig hebt om een goede koning te zijn: luisteren en vernemen hoe een vorige generatie het heeft gedaan. Maar ook zelf zijn hart openstellen om te begrijpen wat degenen die hem zijn toevertrouwd, nodig hebben. Luisteren naar wat God hem ingeeft. Wanneer wij met een luisterend hart in het leven staan, zullen we versteld staan van de roep die opstijgt en verstaan we wat wij in Gods naam mogen betekenen.